

Uzņēmuma gada pārskats par 2016. gadu

Būtiskākās izmaiņas, kas uzņēmuma grāmatvedim jāņem vērā, sastādot 2016. gada finanšu pārskatus atbilstoši jaunā Gada pārskatu un konsolidēto pārskatu likuma (turpmāk – Likums) prasībām:

- **Finanšu pārskatu forma.** Faktiski ir jāsagatavo divi pārskati – standarta un elektronisko pārskatu EDS vidē. Papildus “papīra” finanšu pārskatiem (skenētu failu veidā) EDS sistēmā jāaizpilda arī visu finanšu pārskatu strukturēto “elektronisko norakstu”. Šobrīd EDS pieejamās finanšu pārskatu “elektroniskā noraksta” veidlapas daudzos gadījumos satur neprecizitātes, kā arī neskaidru informācijas izklāstu. Līdz ar to, jāseko VID skaidrojumiem par “elektroniskā noraksta” aizpildīšanas kārtību
- **Bilances posteņi.** Ieguldījuma īpašumi, bioloģiskie aktīvi un pārdošanas turēti ilgtermiņa ieguldījumi nav uzrādāmi atsevišķos posteņos, bet gan iekļaujami attiecīgi pamatlīdzekļu vai krājumu sastāvā. Šīm aktīvu kategorijām vairs nav pieļaujams novērtējums pēc patiesās vērtības. Bez tam, nodokļu likumos (UIN) atrunāts, ka ar vārdu “pārvērtēšana” saprot arī “novērtēšanu patiesajā vērtībā”. Savukārt, dažiem aktīvu un saistību posteņiem ir mainīti novērtēšanas principi:
 - ✓ Uzņēmuma nemateriālo vērtību un citus nemateriālus aktīvus ar nenoteiktu lietošanas laiku jānoraksta lietderīgas lietošanas laikā, bet ne ilgāk kā 10 gados (iepriekš bija iespējams veikt tikai vērtības samazinājuma testu). Papildus, nodokļu kontekstā - UIN aprēķināšanai vajadzībām, ņem vērā pamatlīdzekļu aplēstās nojaukšanas, atjaunošanas un likvidācijas izmaksas;
 - ✓ Jāveic pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves samazināšana par attiecīgu daļu no pārvērtētā pamatlīdzekļa ikgadējā nolietojuma apjoma (iepriekš pārvērtēšanas rezerves bija iespējams samazināt tikai pie attiecīgā pamatlīdzekļa atsavināšanas);
 - ✓ Saņemtais finansējums neatkarīgi no tā avota (valsts dotācijas, ES struktūrfondu finansējumi) jāatzīst tā saņemšanas brīdī;
 - ✓ Būvlīguma izpildes pakāpes noteikšanai tagad ir atļauta ne vien izmaksu metode, bet arī ieņēmumu un fizisko apjomu metodes;

- ✓ Salīdzinot ar Starptautisko grāmatvedības standartu un ar Latvijas grāmatvedības standarta "Noma" projektu, secināms, ka nomas līgumu uzskaitē tiks vienkāršota, tostarp nomas maksājumi atbilstoši operatīvās nomas līgumiem jāatzīst periodā, kad tie radušies (iepriekš - pēc lineārās metodes nomas perioda laikā);
 - ✓ Likuma piemērošanas noteikumos, ko izdevis Ministru kabinets, ir detalizētāk aprakstīta atsevišķo finanšu pārskatu posteņu uzskaites politika. Vienlaikus tiek gaidīti jauni pārejas noteikumi uzņēmumu grāmatvedības politikas maiņu, kas var atstāt būtisku efektu uz pārskata vai iepriekšēja gada finansiālo rezultātu;
 - ✓ Ja izpildot jaunā Likuma prasības, nav iespējams nodrošināt "patiesu un skaidru priekšstatu" par finanšu pārskatiem, uzņēmums drīkst atkāpties no Likuma prasībām un izmantot Starptautiskos grāmatvedības standartus.
- **Atliktais nodoklis, UIN avansa maksājumi un nodokļu zaudējumi.** Uzņēmumiem vairs nav jāaprēķina un jāatzīst atliktais nodoklis. Papildus, saskaņā ar grozījumiem UIN likumā, nav vairs pašiem jāaprēķina avansa apmērs par 2017. gadu – to tagad pēc deklarācijas saņemšanas darīs VID, pie tam, nepiemērojot CSP noteikto patēriņa cenu indeksu. 2016. gads arī būs beidzamais, kad uzkrātie nodokļu zaudējumi varēs tikt izmantoti 100% apmērā. Sākot ar 2017. taksācijas gadu, nodokļu zaudējumus var segt 75% apmērā no konkrētā uzņēmuma gada apliekamā ienākuma, bet par atlikušiem 25% būs jāmaksā nodoklis (15% UIN).
 - **Atvieglojumi mikro un mazajiem uzņēmumiem.** Likums sagatavots, balstoties uz ES Direktīvas 2013/34/EU koncepciju. Tās paredz administratīva sloga samazinājumu maziem un vidējiem uzņēmumiem, kas tiek atbrīvoti no vairākām prasībām - aktīvu atzīšanai un novērtēšanai, uzrādāmās informācijas pielikumos, u.tml. Vienlaikus jāņem vērā, ka mainīti kritēriji finanšu pārskatu revīzijai, ko daudzos gadījumos varēs aizstāt ar ierobežoto pārbaudi (sīkāk ar kritērijiem var iepazīties mūsu mājas lapā).

Aktuālais jautājums: kā aizpildīt uzņēmuma finanšu pārskatu EDS formu un cik efektīvas būs ierobežotās finanšu pārbaudes, kas aizstāj revīziju? Un, vai nodokļu zaudējumu politikas maiņa turpmāk palielinās uzņēmumu finanšu atbalstu labdarības, kultūras, izglītības un sporta projektiem ziedojumu veidā?

!!! Baker Tilly Baltics audita klientiem piedāvājām bezmaksas semināru par jauno Likumu un pārskata sagatavošanu EDS sistēmā. Pieteikšanās pa epastu: office@bakertillybaltics.lv